

POSTANOWIENIE

ODPIS

Dnia 17 stycznia 2012 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie II Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Bogdan Wolski

po rozpoznaniu w dniu 17 stycznia 2012 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa

D. N

przeciwko

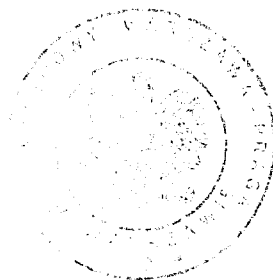
L. Z., M. Z., W. K.

o zapłatę

postanawia:

przedstawić Trybunałowi Konstytucyjnemu następujące pytanie prawne:

Czy art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. c) ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity Dz. U. z 2010 r., Nr 90, poz. 594 ze zm.) w zakresie, w jakim nie przewiduje zwrotu połowy opłaty od pisma zawierającego zarzuty od nakazu zapłaty wniesione w postępowaniu, w którym sprawa zakończyła się zawarciem ugody sądowej, jest zgodny z art. 32 ust. 1 i art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej?

UZASADNIENIE

I. Stan faktyczny sprawy.

1. W pozwie z dnia marca 2011 r. D N wytoczył powództwo przeciwko L Z , M Z i W K o zapłatę kwoty zł z ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Pozew został opłacony kwotą zł.

2. Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym nałożył na pozwanych obowiązek zapłaty żądanej w pozwie kwoty i odsetek oraz kosztów procesu.

3. W piśmie z dnia maja 2011 r. pozwani wnieśli zarzuty od nakazu zapłaty. Pismo to zostało opłacone kwotą zł.

4. Zarządzeniem z dnia czerwca 2011 r. Przewodniczący ustalił opłatę od zarzutów na kwotę zł i zarządził zwrot nadpłaconej części opłaty.

5. Na rozprawie w dniu grudnia 2011 r. strony procesu zawarły ugodę sądową. Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie postanowieniem wydanym i ogłoszonym w dniu grudnia 2011 r. uchylił nakaz zapłaty i umorzył postępowanie oraz zniósł wzajemnie między stronami koszty procesu. Nadto Sąd zwrócił ze Skarbu Państwa na rzecz powoda kwotę zł tytułem zwrotu połowy opłaty od pozwu.

6. W piśmie z dnia grudnia 2011 r. (nadanym grudnia 2011 r.) pozwani wnieśli o uzupełnienie postanowienia z dnia grudnia 2011 r. poprzez orzeczenie o zwrotu na rzecz strony pozwanej połowy opłaty sądowej od zarzutów od nakazu zapłaty.

6.1. Uzasadniając wniosek pozwani wskazali, odwołując się do art. 351 § 1 k.p.c., iż Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie wydał postanowienie, w którym nie orzekł o zwrocie na rzecz strony pozwanej połowy opłaty sądowej od zarzutów od nakazu zapłaty.

7. W piśmie z dnia grudnia 2011 r. pozwani wnieśli o zwrot na ich rzecz kwoty zł stanowiącej różnicę między opłatą pobraną od strony pozwanej () a opłatą należną (zł).

II. Zagadnienie konstytucyjne.

1. Wniosek pozwanych opisany w pkt 1.7. jest bezprzedmiotowy, gdyż Przewodniczący zarządzeniem wskazanym w pkt 1.4. ustalił zarówno wysokość

wymaganej opłaty od zarzutów, jak też zarządził zwrot nadpłaconej opłaty. Aktualnie konieczne jest wyłącznie wykonanie tego zarządzenia.

2. Zagadnienie konstytucyjne odnosi się do wniosku z pkt I.6., w którym wystąpiono o uzupełnienie postanowienia o umorzeniu postępowania o rozstrzygnięcie o zwrocie na rzecz pozwanych połowy należnej opłaty od zarzutów, to jest połowy kwoty zł.

2.1. Zgodnie z art. 79 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. z 2010 r., Nr 90, poz. 594 ze zm.; dalej: „ustawa”), wymienione zostały podstawy do zwrotu uiszczonej przez stronę postępowania opłaty od pisma. Z art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. c) ustawy wynika konieczność zwrotu połowy opłaty od pisma wszczynającego postępowanie w instancji, w której sprawa zakończyła się zawarciem ugody sądowej. W ustawie, a w szczególności w art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. c), nie przewidziano obowiązku zwrotu połowy opłaty od zarzutów wniesionych w postępowaniu, w którym sprawa zakończyła się zawarciem ugody sądowej. W ocenie Sądu pytającego istniejące pominięcie ustawowe narusza zasadę równości wobec prawa, gdyż dyskryminuje jedną ze stron postępowania, która poniosła koszty sądowe związane z wniesieniem pisma do sądu i prawo do sądu przewidujące między innymi obowiązek ukształtowania sprawiedliwej procedury.

3. Uzasadniając przedstawiony zarzut wskazać na wstępie należy, iż w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego prezentowane jest stanowisko, iż przepisy dotyczące obowiązku poniesienia kosztów sądowych (procesu) powinny co do zasady przewidywać obowiązek uzyskania zwrotu tych kosztów przez stronę, która wygrała sprawę od strony, która ostatecznie nie obroniła prezentowanego w toku postępowania stanowiska. Nieuwzględnienie tej zasady prowadziłyby do naruszenia wymogu sprawiedliwości proceduralnej, który wynika z art. 45 ust. 1 Konstytucji. Nadto ustanowione przepisy dotyczące obowiązku ponoszenia kosztów procesu (sądowych) powinny traktować wszystkie strony postępowania sądowego, znajdujące się w tej samej sytuacji, w ten sposób, gdyż nieuzasadnione zróżnicowanie ich praw lub obowiązków prowadziłyby do naruszenia art. 32 ust. 1 Konstytucji (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 października 2011 r. (SK 39/09).

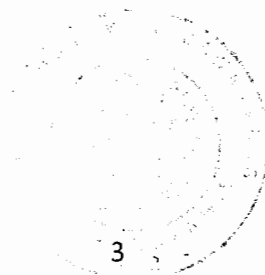
3.1. Odnosząc powyższe do sprawy sądowej, w której pozwani wystąpili o zwrot połowy opłaty od zarzutów, stwierdzić należy, iż postępowanie w tej sprawie nie zostało zakończone orzeczeniem sądowym, w którym przesądzone zostałyby,

która ze stron i w jakim zakresie wygrała sprawę. Postępowanie zostało przez Sąd umorzone z uwagi na zawarcie przez strony ugody sądowej. Obowiązujące przepisy dotyczące rozstrzygnięcia o kosztach procesu (sądowych) przewidują w takim wypadku co do zasady konieczność równego traktowania stron (art. 117 ustawy) lub też pozostawiają tę kwestię rozkładu ciężaru poniesienia kosztów procesu w istocie poza zakresem kognicji sądu (art. 104 k.p.c.). Stąd też ograniczenie obowiązku zwrotu części poniesionej opłaty sądowej wyłącznie w stosunku do jednej ze stron postępowania stanowi nieuzasadnione odstępstwo od wynikającej z innych przepisów zasady, która opiera się na istotnej okoliczności - fakcie zawarcia przez strony ugody sądowej.

3.2. Z art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. c) ustawy wynika obowiązek zwrotu na rzecz powoda połowy opłaty uiszczonej od pozwu o wydanie nakazu zapłaty, która stanowi jedynie czwartą część opłaty od pozwu (art. 19 ust. 2 pkt 1 ustawy). Przepis ten nie przewiduje jednocześnie zwrotu połowy opłaty od zarzutów od nakazu zapłaty, która stanowi aż trzy czwarte opłaty od pozwu. Takie ukształtowanie zasad zwrotu opłaty od pozwu i zarzutów, a ostatecznie poniesienia kosztów sądowych uchybia Konstytucji. Wobec tego, zdaniem Sądu pytającego, konieczne jest stosowne uzupełnienie przedmiotowego przepisu, o ile ustawodawca przyjmie za właściwe, aby nadal istniały podstawy do zwrotu części opłaty od pozwu.

3.3. W aktualnym stanie prawnym niewątpliwie nie zachodzą podstawy do uwzględnienia wniosku pozwanych (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2010 r., III CZP 22/10, OSNC 2010/11/145). Od odpowiedzi na pytanie prawne uzależniona jest zatem możliwość uwzględnienia wniosku pozwanych, co będzie następstwem oczekiwanej zmiany stanu prawnego lub wykładni obowiązujących przepisów w sposób zapewniający ich zgodność z Konstytucją (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 czerwca 2008 r., OTK-A 2008/5/84).

4. Wypełniając obowiązek określony w art. 32 ust. 1 ustawy o Trybunale Konstytucyjnym w zw. z art. 126 § 1 pkt 1 k.p.c., Sąd pytający występuje o rozpoznanie sprawy w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym z udziałem przedstawicieli Sejmu i Prokuratora Generalnego.

STARSZY SEKRETARZ SĄDOWY

Marzena Sepioł